

ційне враження, напружує уяву. Мейозис, як і гіпербола, зауважимо, ускладнюється метафоричними образами, риторичними окликами, що має глибинне настроєве навантаження.

Використовуючи мейозис як показник кількісної модальності, суть якого полягає у применшенні дійсних якостей об'єкта, автор розраховує на широту асоціативного діапазону читача: «І ось душа мала-мала!» [1, 148]; «...Вибирала з води у жменьку / Синє золото...» [1, 252]; «А коли ж сила уся – / Шклянка насіння?» [1, 153]. У цьому разі адресант мови довіряє здатності реципієнта зрозуміти надмірну стриманість оцінок та врахувати невідповідність вербальної характеристики об'єкта його реальним якостям.

Висновок. Отже, Є. Плужник активно послуговується художніми засобами для творення

неповторної, індивідуально-авторської образності художнього світу поезії. Характерною рисою образотворчих засобів є їх синкретизм, із метою вибудовування власного, нового, виразно суб'єктивного образного рівня. Це дозволяє поглибити емоційно-змістовний план поезії Плужника, індивідуалізувати психологію художнього мислення митця.

Художні образи поетики Плужниківського вірша варті особливої уваги, оскільки ілюструють широту творчого діапазону психічних станів митця. Вони акумулюють в собі специфіку художнього мислення поета, яке базується на поєднанні декількох смислово-емоційних та чуттєво-образних малюнків, у результаті чого витворюється своєрідна і цілісно нова художня структура.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Плужник Є. Поезії. Укл., вступна стаття і прим. В. Череватенка. К.: Рад. письменник, 1988. 415 с.
2. Літературознавчий словник-довідник. Р. Т. Гром'як, Ю.І. Ковалів та ін. К.: ВЦ «Академія», 1997. 752 с.
3. Ткаченко А. Мистецтво слова (Вступ до літературознавства): Підручник для гуманітаріїв. К.: Правда Ярославичів, 1998. 448 с.
4. Моклиця М. Основи літературознавства. Посібник для студентів. Тернопіль: Підручники і посібники, 2002. 192 с.
5. Галич О., Назарець В., Васильєв Є. Загальне літературознавство: Навч. посібник для вузів. Рівне, 1997. 544 с.

УДК 821.161.2-3 Українка

DOI <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2022.27.1.41>

РОЛЬ ТВОРЧОСТІ ЛІНИ КОСТЕНКО В СУЧАСНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ

THE ROLE OF LINA KOSTENKO'S WORKS IN IN CONTEMPORARY UKRAINIAN LITERATURE

Вавричина Г.С.,

orcid.org/0000-0003-0963-9356

*викладач кафедри соціально-гуманітарних дисциплін
Хмельницького університету економіки і підприємництва*

У статті розглядається творчість Ліни Костенко крізь призму сучасних літературних та історичних процесів. Наголошується на ролі філософічності, інтертекстуальності, націоцентризованої та мистецтвозорності. Обґрунтовується парадигма понадчасових проблем поезії авторки, у контексті складних суспільно-політичних процесів, зокрема російсько-української війни.

Стаття характеризує націєтворчі та мистецькі фактори впливу поглядів поетеси на світову та українську літературу. Авторка статті наголошує, що саме культ «Людини», «Патріота», «Гуманіста» допомагає глибше зрозуміти причетність читача до світових внутрішніх процесів. Аналізуючи історичні, часові, духовні візії творчості Ліни Костенко, авторка статті стверджує про поєднання комплексу символів і міфів, які визначають один із найважливіших параметрів національної свідомості українського народу. Розглядаються також трагедійні ноти, які покликані пробуджувати в «людині людяне».

Ґрунтовно аналізується філософічність поезії Ліни Костенко. На думку авторки статті, це виражається через осмислення світових мистецьких явищ, політичних заборон, національної єдності, усвідомлення людського щастя. Натомість культурологічний фактор дає можливість глибоко осмислити проблему митця і його ролі в історії й суспільстві, яка є провідною у творчості Ліни Костенко. Найважливіша художня функція європейзму та інтертексту творчості Ліни Костенко, – це встановлення діалогічних зв'язків зі світовою культурою, підпорядковане художній меті осягнення головних закономірностей творчого шляху, тих морально-етичних проблем, з якими стикається на ньому митець – речник свого народу.

Аналіз біблійних мотивів часто переходять на суспільно-політичну ситуацію. Біблійні алюзії в творчості поетеси набувають гострого морально-філософського звучання. Філософські узагальнення, гостре протиставлення святого і буденного, сакрального і профанного, святого і гріховного, конфлікт високого й земного в душі людини, трагізм вибору правильного.

Загалом стаття якісно розкриває творчість Ліни Костенко, вказує на національні ідеї, сприяє духовному та філософському мисленню.

Ключові слова: філософічність, інтертекстуальність, парадигма, культурно-мистецький процес, націоцентризм, європейізм.

The article focuses on Lina Kostenko's work from the perspective of contemporary literary and historical processes. The role of philosophy, intertextuality, nation-centrism and artistry is emphasised. The article substantiates the paradigm of timeless issues that the author raises in her poetry, in the context of complex social and political processes, in particular, the Russian-Ukrainian war.

Particular attention is paid to the artistic and nation-forming influential factors of the poetess' viewpoints for both world and Ukrainian literature. The author of the article states that it is the cult of the Man, the Patriot, the Humanist that helps one understand the reader's engagement with the world's inner processes better. By analysing historical, temporal, spiritual visions of Lina Kostenko's work, the author argues for a combination of symbols and myths that define one of the most important parameters of the national consciousness of the Ukrainian people. The article also examines the tragic shades that are meant to evoke the «humanity» in a «man».

The philosophical nature of Lina Kostenko's poetry is analysed in detail. This is expressed, according to the author of the article, through the comprehension of world literary phenomena, political taboos, national unity and the realisation of human happiness. The cultural factor, on the other hand, allows for an in-depth understanding of the issue relating to the artist and their role in history and society, which is a key theme in Lina Kostenko's work. The most important artistic function of Europeanism and intertext in Lina Kostenko's work is the creation of dialogical links with the world culture, subordinated to the artistic goal of comprehending the main principles of creative development and the moral and ethical issues faced by the artist as a representative of his or her nation.

The analysis of biblical themes often turns to the social and political situation. Those biblical allusions in the poetess's work take on a keen moral and philosophical tone. They are expressed in philosophical statements, in clear contrasts between the sacred and the mundane, the holy and the profane, the sacred and the sinful, in the conflict of the sublime and the mortal in the human soul and in the tragedy of finding the right thing to do.

The article provides a comprehensive overview of Lina Kostenko's work, highlights national ideas and encourages spiritual and philosophical reflection.

Key words: philosophy, intertextuality, paradigm, cultural and artistic process, nation-centrism, Europeanism.

Актуальність дослідження. Вагомим явищем у літературному процесі 60-х років стала творчість Ліни Костенко. Саме заглибленість у мистецькі, духовні та історичні процеси тогочасності зробили авторку популярною серед української та світової спільноти. Культ «Людини», «Патріота», «Гуманіста» стало основою творчості авторки. У «Пасторалях ХХ сторіччя», «Проміннях землі», «Вітрилах» і «Мандрівках серця» через діалог, синкретизм, трансцендентність усвідомлюється роль людини та її причетності до внутрішніх та світових процесів. Зокрема чимало аспектів літературного доробку авторки здобули ґрунтовне теоретичне висвітлення. Низка важливих по етологічних особливостей лірики та ліро-епосу Ліни Костенко в широкому культурно-історичному контексті осмислені у працях.

М. Ільницького, Г. Клочека [6], В. Моренця, Г. Сивоконя, Р. Мариняка, Р. Мовчана, В. Панченко, Є. Сверстюка, І. Фізера та інших. Серед сучасних дослідників: Дячок С. О. [1,2],

Криловець Н. В. [5], Шестак А. В. [12] тощо. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю комплексного літературознавчого дослідження філософських, текстових, культурно-мистецьких та суспільно-політичних особливостей поетичного доробку Ліни Костенко в контексті провідних тенденцій розвитку українського письменства другої половини ХХ – початку ХХІ століть. Творчість розглядається в умовах сучасних історичних змін.

Мета дослідження – теоретично осмислити багатогранність творчого доробку Ліни Костенко, проаналізувати позачасові поетичні ознаки, вказати на важливість філософського мислення поетеси щодо сучасних суспільних та військових подій.

Виклад основного матеріалу, результати дослідження. Філософська поезія Ліни Костенко – це фактор інтелектуального мислення. Вплив авторки на культуру дуже великий, особливо в часи, коли українській нації

доводилося робити вибір між свободою та рабством. Дослідник Т. Салига стверджує, слово Ліни Костенко вже більше як півстоліття йде попереду нашої духовності, воно має свою землю, свій народ, власну хату, свій дім, свій храм, свій космос: «Минає день, минає день, минає день! А де ж мій сад божественних пісень?» Тут, корінням в українській землі, а кроною в людських серцях, у грядущих поколіннях, бо ж суцвіття Вашого саду, Ліно Василівно, хоч «биті холодами», прекрасну зав'язь все-таки дали» [12, с. 124].

Саме Ліна Костенко першою спробувала реконструювати історичні візії Ліна Василівна своїми історичними романами у віршах без викривлень і омани розкриває історію України. Л. Брюховецька наголошує, що ще не всі оцінили версію нашої історії, яку запропонувала Ліна Костенко, – та не до кінця осмислили її концепцію. У ній вірність документальним джерелам поєднана з творенням комплексу тих символів і міфів, які визначають один із найважливіших параметрів національної свідомості.

Водночас більшість творів авторки сповнені трагедійних нот. Юрій Андрухович охарактеризував внесок Ліни Костенко у побудову незалежної України так: «Саме вона прищепила сотням тисяч українців непохитну впевненість у тому, що цензура - це зло і злочин, а самоцензура дорівнює самогубству. Саме вона привчила не дуже сміливих людей до того, що слова «незалежність», «гідність» і «свобода» існують в мові не просто так» [6, с.20]. Адже покликання її пробудити в людині людяне.

Авторка бажає розібратися в актуальних тогочасних проблемах творчості, а також визначити основні напрями свого творчого шляху. Вона висловлювала важливі для себе міркування, в яких розкривається надзвичайний внутрішній світ, переживання, які торкаються чутливої творчої душі, яка відкрита всьому світові. У віршах, присвячених темі митця і мистецтва, гармонійно реалізується постать жінки, громадянки, обрамлений образом автора. Г. Клочек відзначає: «Ліричні твори поетеси, присвячені проблемі творчості, допомагають нам краще зрозуміти її як людину, що наважилась стати на прю із жорсткою і свавільною Системою» [6, с. 27]

Філософічність поезії виражається через осмислення світових мистецьких явищ, політичних заборон, національної єдності, усвідомлення людського щастя. По-особливого це явище осмислюється в поемі «Зоряний інтеграл», коли нація починає боротьбу з ворогом, де історія представлена як сума людських доль:

Дракон – Атлант – телефон – калина – віра – вірус – мільярди – нулі...

Життя оперує безконечно малими.

Ми всі поодиноці також малі.

Але з усмішки,

з потиску рук,

з брехні, убитої наповал,

історія – найскладніша з наук –

обчислює ЗОРЯНИЙ ІНТЕГРАЛ.

Із найдрібніших зоряних крихт!

Вища математика віку:

З СУМИ БЕЗКОНЕЧНО МАЛИХ

ВИНИКАЄ БЕЗКОНЕЧНО ВЕЛИКЕ

[8, с. 225]

Можна погодитися з О.Тарнавським, який стверджує, що авторка намагається відкрити людину, справжню живу людину, з її почуваннями, втіхами і турботами, з охотою жити. Це, здається, проблема нового гуманізму, що його можемо спостерігати і на Україні, і в інших придувлених тоталітаризмом країнах, де політичний терор створив задушливу атмосферу, в якій зовсім зів'яло дерево поезії [13, с.30]. Завдяки алюзії на відомі літературні та мистецькі твори дозволяють виразити провідну філософську настанову творчості Ліни Костенко – утвердження цінності окремого людського життя, прагнення зберегти кожну мить існування:

Благословенна кожна мить життя

На цих всесвітніх косовицях смерті [1, с. 92].

Культурологічний фактор є ключовим у творах «Лідія Койдула на чужині» і «В Париж прибуває поїзд...». Постаті європейських письменників дозволяють створити особливий мультикультурний наратив, що дає можливість глибоко осмислити проблему митця і його ролі в історії й суспільстві, яка незабаром стане провідною у творчості Ліни Костенко. Найважливіша художня функція європейзму та інтертексту творчості Ліни Костенко, – це встановлення діалогічних зв'язків зі світовою культурою, підпорядковане художній меті досягнення головних закономірностей творчого шляху, тих морально-етичних проблем, з якими стикається на ньому митець – речник свого народу.

У творах «Люблю чернігівську дорогу», «Я кину все. Я вірю в кілометри», «Акварелі дитинства», «Сувид», лірична героїня постає як жінка-інтелектуалка, здатна до глибоких почуттів, навіть пристрасті, що набуває витончених форм, виявляє найрізноманітніші нюанси й від-

тінки саме внаслідок занурення в культурний досвід людства, можливості відшукати аналогії власних переживань у безлічі культурних моделей [5, с. 342]. Саме тут виражається двоплановість поетичного викладу, коли складне плетиво алюзій, розсипаних по тексту, дозволяє висвітлити в буденному прояві вічних проблем.

Зокрема, навіть мешкаючи в імперській системі і працюючи в умовах радянської цензури, митець не корився партійній догмі, писав «не ті» вірші, яких вимагала тоталітарна ідеологічна машина. Для Ліни Костенко її «внутрішня еміграція» була ходінням по лезу бритви. Вона всім ладом своєї творчості не вписувалася в контекст панівної комуністичної ідеології, руйнуючи міф про так звану «щасливу Радянську Україну».

У творах «Ластівки тікають із Європи», «Мені відкрилась істина печальна», «Ще назва є, а річки вже немає» авторка послідовно протиставляє гармонійне світосприйняття «природної людини» фрагментованому, підпорядкованому технізації життю сучасника, наголошує на необхідності цілісного світосприйняття.

Концепція історії, яку пропонує у своїй творчості Ліна Костенко, засвідчує глибоко особистісний підхід до трактування політичного кккб поступу людства, рушіями якого виступають уже не безликі маси, а яскраві постаті митців, мислителів, політичних діячів.

Як наголошує А. В. Шестак, у творчості Л. Костенко українці – це нація, що її віками витісняли з життя шляхом фізичного знищення, духовної експропріації, генетичних мутацій, цілеспрямованого перемішування народів та її території, внаслідок чого відбулася амнезія історичної пам'яті і якісні втрати самого національного генотипу. Образ її спотворювався віками, їй приписувалася мало не генетична тупість, не відмовлялося в мужності, але інкримінувався то націоналізм, то антисемітизм [14]. Велике диво, що ця нація на сьогодні ще є, вона давно вже могла б знівелюватися й зникнути.

Фактично, це раритетна нація, самотня на власній землі у своєму великому соціумі, а ще самотніше в універсумі людства. Фантом Європи, що лише під кінець століття почав набувати для світу реальних рис. Вона чекає своїх філософів, істориків, соціологів, генетиків, письменників, митців.

Саме такий націоцентричний підхід дозволяє поетесі запропонувати глибокий філософський погляд на роль митця як «біографа народу», порушити питання про його відповідальність і провідну роль в історичному поступі.

У своїх творах поетеса, не зраджуючи своїм ідеалам, деколи гостро та різко осмислює сучасні проблеми, які пов'язані із духовним занепадом народу. У тяжкі часи, коли люди жили тимчасовими соціальними цінностями та ідеалами, авторка затверджувала вічні цінності, незнищенність національного духовного настрою, а також мудрість та філософію життя.

О. Козуля підкреслює: «Поезія Ліни Костенко була бунтом. Бунтом особистості. Повстанням духу. І слава, що до неї приходила, була не популярністю, не модою. Вона була вистражданою надією людей на своє відродження, на можливість повернутися до себе, прорвавшись крізь клейку цупку павутину ідеології, і врешті, на можливість відродження вже нібито відродженої і остаточно приборканої нації» [3, с. 190].

Зокрема у «Марусі Чурай» один із персонажів (учений дяк), спостерігаючи страждання України, апелює до прадавньої історії Європи:

*...Коли я в бурсі пізнавав науки,
Афіни й Рим пройшли крізь мої руки.
От був народ! Що римляни, що греки.
На всі віки нащадкам запасли.
А ми... А ми! Хоч би які лелеки
Гомера нам в колыску принесли.
Усі віки ми чуєм брязкіт зброї,
Були боги в нас і були герої,
Який нас ворог тільки не терзав!
Але говорять: «Як руїни Трої».*

Про Київ так ніхто ще не сказав... [7, с. 127].

Схожий наратив наявний у творах «Предок», «Рана ведмедя», у яких авторка використовує праслов'янський образний пласт, поєднуючи його з міфологічними образами.

В образі Богдана Хмельницького з роману у віршах «Берестечко» складно поєдналися глибоко особистісне й загальнолюдське, душевні порухи, продиктовані державницьким мисленням, і особистісні переживання: «Ой, вишепчи мені не старості, не болісті.

Пекельні мої спогади – гориш, як у вогні.

Ти вишепчи мені мій біль з моєї совісті

І вишепчи Гелену під брамою в петлі...»

«Є боротьба за долю України.

Все інше – то велике мискоборство» [8, 116–117]

«Отак живу. Молюсь за

Україну. Вона не чує. Алея молюсь» [8, с. 124–125].

Підхід Ліни Костенко до зображення постаті гетьмана є новаторським. Костенко звертається тільки до одного епізоду з життя Богдана Хмельницького, проте, підпорядковуючи роману

структуру художнім вимогам часу (ущільнення хронотопу, асоціативність, поліметрія як засіб відтворення душевних порухів героя), вона представляє розгорнуту панораму історичної долі України й разом з тим витворює образ глибоко емоційний. Богданові Хмельницькому властиві й сумніви, і болісні особистісні переживання, і хвилини слабкості. Історичний роман у віршах «Берестечко» – це монолог-сповідь гетьмана як пересічної людини і полководця, який глибоко переживає найважчий час свого життя – поразку під Берестечком. Варто зауважити, що численні мотиви роману, зокрема мотив самотності, ізоляваності від соціуму й активного життя. Бути самотньому – це краще, ніж служити, бо ж : «Гублю себе, коли служу рабам!» [2, с. 123].

Загалом історична пам'ять в історичних романах у віршах Ліни Костенко вибудовується перш за все на основі своєрідного художньо-поетичного відтворення історичних подій та осіб. Прагнення Ліни Костенко глибоко пізнати історичний шлях рідного народу, осмислити його минуле і майбутнє веде до активного використання в художній творчості можливостей, закладених в часопросторовому моделюванні. Найбагатшою в смисловому відношенні формою просторово-часової організації художнього часу в романах Ліни Костенко є хронотоп дороги, який увиразнює проблему історичної пам'яті, духовного зв'язку поколінь, символізує незнищенність народу.

Духовний ракурс виражається через євангельські історії, які авторка інтерпретує у творах «Ісус Христос розп'ятий був не раз», «Брейгель. Шлях на Голгофу», «Перш ніж півень запіє». Постає Ісуса Христа з'являється вже в її збірці «Зоряний інтеграл», потрактована в багатьох відношеннях з позиції матеріалістичного світогляду, адже в такий спосіб Ліна Костенко намагається подолати радянські ідеологеми, творчо переосмислюючи й продовжуючи кращі традиції та здобутки національного і світового мистецтва. Ставлячи собі запитання «Хто він, мій бог, моя висока віра?», молода поетеса звертається до різних релігійних традицій, згадуючи і «страдника Ісуса» [6, с. 30]. Бог у Ліни Костенко постає у двох іпостасях: творчій і руйнівній. У творах «Райська елегія» та «Сьоме небо» цю другу іпостась поетеса «заряджає» іронією, щедро наділяючи її людськими, переважно негативними, рисами.

Біблійні мотиви часто переходять на суспільно-політичну ситуацію. Біблійні алюзії в творчості поетеси набувають гострого морально-філософського звучання. Філософські узагальнення, гостре протиставлення святого і буденного,

сакрального і профанного, святого і гріховного, конфлікт високого й земного в душі людини, трагізм вибору правильного.

Цікавий приклад переосмислення вічного образу воскреслого бога наявний в ранній казковій поемі «Мандрівки серця» [1, с. 92]. Суспільно-політичний підтекст цієї постаті очевидний і може бути цілком пояснений тим історичним контекстом, у якому постає твір молодій авторці, – злочини представники Ку-клукс-клану проти темношкірого населення Землі. Однак нас цікавить, у першу чергу, сам спосіб репрезентації загальновідомих політичних фактів через архетипний образ, який здобуває конкретно-історичне трактування залежно від художніх інтенцій алегоричної казки:

Котра й підкорена – невпокорена.

Добре, мабуть, на душі наболіло:

негри бога малюють чорним,

негри чорта малюють білим.

Чуєш? – хтось у муках конає.

Чуєш? – в душі наростає тривога.

– Хто розпинає?

Кого розпинає?

– БІЛИЙ ДИЯВОЛ – ЧОРНОГО БОГА!

...Проріз очей в балахоні білому.

Білий диявол сміється:

– Стогне ще?

Факел тримає в руках – недотлілу,

чадну головешку пекельного вогнища.

...І Чорний Бог простогнав:

– Нічого,

для всіх квіток ще настануть весни.

Як і належить кожному богу,

ТРИЧІ РОЗП'ЯТИЙ –

Я ВОСКРЕСНУ! [9, с. 94–95].

Ототожнення України з материнською постаттю, яка страждає від втрат та війни через культурне забуття набуває нових смислових конотацій. Ліна Костенко створює образ «матері-мови», яка розуміє причини всіх майбутніх трагічних подій:

Я скоро буду виходити на вулиці Києва

з траурною пов'язкою на рукаві –

умирає мати поезії мого народу!

Все називається Україною –

універмаг, ресторан, фабрика.

...І тільки мова чужа у власному домі.

У шовінізму кігті підсвідомі [10, с. 12].

Висновки. Таким чином, багатогранна творчість Ліни Костенко має значний вплив на українців, адже формує національні ідеї, сприяє духовному та філософському мисленню. Проблеми сучасності передаються через такі філософські категорії, як призна-

чення людини, сенсу життя, часу, руху та простору. Водночас кожна поезія патріотична та високодуховна, оскільки авторка зацікавлена в минулому та майбутньому свого народу, торкається різних проблем нації і передчуває історичні зміни.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Дячок С. О. Джерела та функції гетерогенного інтертексту в поезії Ліни Костенко. *Studia Philologica* (Філологічні студії): зб. наук. праць / редколегія: І. Р. Буніятова, Л. І. Белєхова, О. Є. Бондарева [та ін.]. Київ: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2015. Вип. 4. С. 91–93.
2. Дячок С. О. Інтертекстуально-дискурсивний аналіз роману у віршах Ліни Костенко «Берестечко». Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологічна»: збірник наукових праць; укладачі: І. В. Ковальчук, Л. М. Кошок, О. Ю. Костюк. Острог: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2017. Вип. 64. Ч. 1. С. 122–125.
3. Козуля О. Символ нескореної України. *Жінки в історії України*. Київ: Укр. центр духовн. культури, 1993. С. 186–191.
4. Криловець Н. В. Хронософські мотиви в творчості Ліни Костенко. Наукові записки. Серія «Філологічна». Острог: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2011. Вип. 21. С. 247–259.
5. Криловець Н. В. Філософія творчості в поезії Ліни Костенко: Видавництво Національного університету «Острозька академія», Наукові записки. Серія «Філологічна». 2012. Вип. 27. С. 341–344 (0,5 друк. арк.).
6. Ключек Г. Нескорена. Штрихи до життєвої і творчої біографії Ліни Костенко. Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах. 2000. № 2. С. 19–31.
7. Костенко Л. Маруся Чурай. Історичний роман у віршах. Київ: А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2018. 224 с.
8. Костенко Л. Триста поезій. Вибрані вірші. Київ: А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА, 2012. 416 с.
9. Костенко Л. Річка Геракліта / упоряд. та передм. О. Пахльовської; післямова Д. Дроздовського; худож. С. Якутович. Київ: Либідь, 2011. 336 с.
10. Костенко Л. Геній в умовах заблокованої культури. Урок української. 2000. №2. С. 2–15.
11. Мариняк Р. Історіографія поезії Ліни Костенко: Автореферат дисертації кандидата філологічних наук: 10.01.2001. Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна. Харків, 2005. 19 с.
12. Салига Т. Поезія – це завжди неповторність. *У глибинах гармонії*: літ.-крит. ст. Київ: Рад. письм., 1986. С. 122–140.
13. Тарнавський О. Подорож поза відоме: Шляхами модерної поезії. Мюнхен, 1965. С. 30.
14. Шестак Анна. Ліна Костенко. Поетеса епохи. URL: <https://www.google.com/amp/s/www.pravda.com.ua/articles/2018/12/10/7200729/index.amp> (дата звернення: 17.10.2022).

УДК 165.742:316.42(477)

DOI <https://doi.org/10.32782/tps2663-4880/2022.27.1.42>

ЛЮДИ І МАНЕКЕНИ У ДРАМАТУРГІЧНОМУ ПРОСТОРИ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

PEOPLE AND MANNEQUINS IN THE DRAMA SPACE OF LESIA UKRAINKA

Ван Сяоюй,
orcid.org/0009-0000-4841-9888
кандидат філологічних наук,
доцент кафедри української мови
Сичуаньський університет іноземних мов (Китай)

У статті розглянуто драматичні твори Лесі Українки крізь призму духовної прірви між природним еством людини і соціальною дійсністю, екзистенційний образ якої метафорично виражений у понятті «люди» і «манекени». Основну увагу зосереджено на аналізі таких драм Лесі Українки, як «Камінний господар» і «Блакитна троянда», в яких герої, то стають манекенами власних пристрастей (скупості, гордині, блуду, ревності як наслідок обманутої любові і т.п.), то людьми уподібненими до «образу Божого». Простежено, що любовні трагедії у драматургічному просторі